

MYRKUR '89

MÚSÍKDAGAR

LISTASAFN SIGURJÓNS ÓLAFSSONAR

SUNNUDAGINN 12. FEBRÚAR KL. 20.30

Ný fiðlutónlist – Hlíf Sigurjónsdóttir, fiðla

Örn Magnússon, píanó

Jónas Tómasson	Vetrartré góð tré hrygg tré óð tré þögul...
Caroline Ansink	Surviving Spirit*
Carl Nielsen	Preludio e presto op. 52*

HLÉ

Hróðmar Ingi Sigurbjörnsson	Various Pleasing Studies
Louis Andriessen	Disco

* Frumflutningur á Íslandi

Jónas Tómasson (1946) samdi **Vetrartré** handa Hlíf Sigurjónsdóttur 1982–83 að vetrarlagi. – Vetrarlag fyrir tré. Fiðlan er jú ekki aðeins strengir og hár í boga, hljómur hennar er tréhljómur samarber „holað innan tré“. Í þáttunum fjórum er fiðlan eða tréð skoðað frá ýmsum sjónarhornum, með ýmsum geðsveiflum höfundar og flytjanda. Fyrsti og þriðji þáttur eru samsettir úr stuttum stefjabrotum, annar þáttur er tvíraddaður harmsöngur og sá fjórði er einn langur óslitinn bogi – fiðlubogi.

Hollenska tónskáldið Caroline Ansink (1959) lærði tónsmíðar hjá Joep Straesser við Tónlistarháskólann í Utrecht og lauk þaðan prófi vorið 1988. Hún hefur smátt og smátt getið sér gott orð fyrir tónsmíðar sínar og árið 1986 hlaut hún verðlaun í alþjóðlegri keppni kventónskálda. **Surviving Spirit** fyrir einleiksfíðlu var samið 1987.

Carl Nielsen (1865–1931) sýndi á sér tvær hliðar í sköpun sinni, annars vegar hinn ákveðna, harða „sinfóniker“ og hins vegar hinn ljúfa sönglagahöfund sem allur almenningur elskaði og dáði. Í kammertónlist sinni sameynar hann alla sína bestu eiginleika sem tónskáld; kraft, lífsgleði, húmor, syngjandi laglínur og ekki síst meistaralegan kontrapunkt.

Preludio e presto, seinna verk Niensens fyrir einleiksfíðlu, kemur á óvart fyrir óvenjulegar tæknikröfur þar sem möguleikar hljóðfærisins eru nýttir til hins ítrasta. Í verkinu gerir Nielsen sér mat úr óvenjulegum „effektum“ og tónklösom sem veldur því að það er jafnan talið meðal hans nútímalegustu verka.

Hróðmar Ingi Sigurbjörnsson (1958) samdi **Various Pleasing Studies** sumarið 1986 í Amsterdam. Í verkinu er unnið með hvern frumþátt tónlistarinnar sjálfstætt, bæði kerfisbundið og á frjálsan máta. Þannig verða til nokkrar tónsmíðaæfingar sem mynda eina heild þar sem þær lúta allar ákveðnum grundvallarlögmálum sem gengið er út frá við smíði verksins. **Various Pleasing Studies** urðu í öðru sæti í Oskar Back keppninni í Amsterdam um einleiksverk fyrir fiðlu meðal evrópskra tónskálda undir þritugu.

Þess má geta að Hróðmar og Caroline Ansink útskrifuðust saman frá Tónlistarháskólanum í Utrecht í Hollandi eftir nám hjá Joep Straesser.

Louis Andriessen (1939) er án efa eitt þekktasta tónskáld Hollendinga í dag. Á sjöunda áratugnum tók hann upp svokallaða endurtekningatækni í tónsmíðum sínum, sumpart fyrir áhrif frá Steve Reich en einnig í þeirri viðleitni að ná fram meiri einfaldleika í tónlist sinni. Í stað þess að fylgja helstu einkennum tónlistar „minimalista“, svo sem hægfara hreyfingum á löngu tónferli, kaus Andriessen aðra leið, þar sem kraftur, skýrleiki, óvæntar taktskiptingar og stöðugt nýir tæknilegir útgangspunktur hafa leitt til áhrifamikilla tónsmíða eins og í einu af hans bestu verkum **De Staat**. Hér eru landamæri alvarlegrar tónlistar og dægurtónlistar orðin mjög óljós, en einnig eru áhrif Igors Stravinsky greinileg.

Í **Disco** (1980), sem er samið fyrir fiðlu og píanó, þá reynir tónskáldið að gera sér í hugarlund pönkara sem situr við píanóið og uppgötvar smátt og smátt G-dúr þríhljóminn.